

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké a soudců Mgr. Václava Trajera a JUDr. Petra Černého, Ph.D., v právní věci **žalobce: J. K., „X“**, zastoupeného JUDr. Martou Klenovskou, advokátkou se sídlem v Chomutově, ul. Rokycanova č. p. 1268/1, **proti žalovanému: F i n a n č n í m u ř e d i t e l s t v í v Ústí nad Labem**, se sídlem v Ústí nad Labem, ul. Velká Hradební č. p. 61, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2010, č. j. 3868/10-1500-5061180,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2010, č. j. 3868/10-1500-506118, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Kadani (dále jen „správce daně“) ze dne 7. 10. 2009, č. j. 62108/09/183921506856, jímž byl sdělen žalobci úrok z prodlení na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007 předepsaný celkem do dne 30. 9. 2009 ve výši 224.555,-Kč a rozdíl úroku z prodlení předepsaného celkem do 30. 9. 2009 a sděleného před 30. 9. 2009 ve výši 125.744,-Kč. Současně se žalobce domáhal, aby soud zrušil i výše citovaný platební výměr a aby žalovanému byla uložena povinnost uhradit mu náhradu nákladů řízení.

V žalobě uvedl, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 12. 2003, č. j. 27 K 1007/99 – 137, byl na něj prohlášen konkurs a současně tímto usnesením mu jakožto úpadci byla ustanovena správčyní konkursní podstaty JUDr. Marcela Štemberová. Dále uvedl, že po zpeněžení majetku sepsaného do konkursní podstaty za zdaňovací období roku 2007 bylo podáno daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, kdy daň činila částku

1.296.512,-Kč. Vedle toho podotkl, že usnesením téhož soudu ze dne 13. 6. 2008, č. j. 27 K 1007/99 – 301, byla schválena konečná zpráva, podle níž bylo zřejmé, že s ohledem na výnos konkursu nebude daň uhrazena v plném rozsahu. Po právní moci usnesení o schválení konečné zprávy tak vydal tentýž soud rozvrhové usnesení ze dne 21. 7. 2008, č. j. 27 K 1007/99 – 306, kterým bylo rozhodnuto, že daň bude uhrazena pouze v rozsahu 909.489,26 Kč. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání, které bylo Vrchním soudem v Praze zamítnuto a konkurs byl ukončen dne 27. 2. 2009. Dále žalobce uvedl, že poté byl dne 7. 10. 2009 vydán výše citovaný platební výměr na úrok z prodlení na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007 v celkové výši 224.555,-Kč. Dále žalobce poznamenal, že ačkoliv dotyčný platební výměr byl napaden odvoláním, tak žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím je zamítl.

Dle žalobce je žalobou napadené rozhodnutí nezákonné, stejně tak jako dotyčný platební výměr. V průběhu konkursního řízení byla totiž zpeněžena nemovitost a podáno daňové přiznání, přičemž žalobce tehdy nemohl se svým majetkem disponovat, neboť to příslušelo správce konkursní podstaty. Rovněž tak o zaplacení poměrné části daně z příjmů fyzických osob za rok 2007 (*pozn. soudu: žalobce nesprávně uvedl daň z převodu nemovitostí*) nerozhodoval žalobce, nýbrž správce konkursní podstaty.

Dále žalobce podotkl, že žalovaný při své rozhodovací dospěl k závěru, že neuhrazená daň z příjmu fyzických osob za rok 2007 představuje nekonkursní zapodstatovou pohledávku, která vznikla po prohlášení konkursu a která by měla být správcem konkursní podstaty uhrazena v souladu se zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „konkursní zákon“), jenž v ust. § 31 odst. 1 stanoví, že tyto pohledávky lze uspokojit kdykoli v průběhu konkursního řízení, tedy v závislosti na průběhu zpeněžování podstaty a možnostech správce konkursní podstaty. Žalovaný rovněž konstatoval, že konkursní zákon ani zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „daňový řád“), a taktéž ani jiná právní norma nestanovují, že do doby, než je zapodstatová pohledávka uhrazena, a to jak v plném rozsahu tak i poměrně, nevzniká ode dne původní splatnosti úrok z prodlení ve smyslu ust. § 63 daňového řádu. Vedle toho žalovaný konstatoval, že po prohlášení konkursu přechází na správce konkursní podstaty oprávnění vykonávat práva a plnit povinnosti, které dle zákona přísluší úpadci, jestliže souvisí s nakládáním s majetkem patřícím do podstaty, s tím, že správce je zejména oprávněn a povinen zajistit účetnictví a plnění povinností podle předpisů o daních, tj. v průběhu konkursního řízení jedná jménem daňového subjektu a po skončení konkursu přechází uvedená práva a povinnosti zpět na daňový subjekt. Na základě toho pak žalovaný uzavřel, že žalobcova námitka, že jako úpadce nemohl nakládat s majetkem patřícím do podstaty, a proto se nemohl dostat do prodlení a nemohl mu vzniknout úrok z prodlení, nemá v zákoně oporu.

Žalobce s těmito závěry žalovaného nesouhlasí. V jeho případě je zřejmé, že pohledávka správce daně byla uspokojena pouze částečně. Žalobce má za to, že správce daně pochybil, pokud při vyměření úroku z prodlení vycházel z doby splatnosti daně určené v ust. § 40 odst. 1, odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „daňový řád“), když nepřihlédl k tomu, že konkursní zákon má ve vztahu k daňovému řádu povahu zákona speciálního, jak ostatně vyplývá i z judikátu Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 29 Odo 730/2004, který je publikovaný ve Sbírce Nejvyššího soudu pod č. 52/2007. Dle tohoto judikátu přitom podstata omezení, která je i vůči správci daně v postavení konkursního věřitele, tkví v tom, že po dobu trvání účinku konkursu je uspokojení pohledávky takového konkursního věřitele z konkursní podstaty úpadce možné

jen způsobem předepsaným konkursním zákonem. Pokud je tedy plněno v rozporu s tímto zákonem, jedná se o plnění bez právního důvodu nebo o plnění z právního důvodu, který odpadl. Žalobce v předmětném případě nemohl zabránit vzniku prodlení, neboť nemohl disponovat se svým majetkem, přičemž mu nepřislušelo rozhodovat ani o tom, jakým způsobem bude daň zaplacená. A když pak opět získal oprávnění disponovat se svým majetkem, již nic mu nepatřilo.

Žalovaný na výzvu soudu zaslal spolu se správním spisem písemné vyjádření, ve kterém navrhl zamítnutí žaloby, když napadené rozhodnutí nachází oporu v zákonné úpravě.

K věci uvedl, že na majetek žalobce byl usnesením ze dne 8. 12. 2003 prohlášen konkurs. Po zpeněžení majetku podala správce konkursní podstaty daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2007, ve kterém přiznala daň ve výši 1.296.512,-Kč, s tím, že tato daňová povinnost byla vyměřena ve shodě s podaným daňovým přiznáním ke dni 31. 3. 2008 a k tomuto dni byla i na základě ust. § 40 odst. 1 daňového řádu splatná. Jelikož na osobním daňovém účtu žalobce nebyla uhrazena ke dni splatnosti, přičemž nebyla uhrazena ani na základě výzvy správce daně k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě, tak správce daně vyrozuměl žalobce v souladu s ust. § 63 daňového řádu ve znění platném od 1. 1. 20047 o předpisu úroku z prodlení na této dani. Z relevantní právní úpravy pak vyplývá, že úrok z prodlení sdělený v této věci platebním výměrem je pohledávkou správce daně vzniklou po prohlášení konkursu a je tedy pohledávkou za podstatou ve smyslu ust. § 31 odst. 2 konkursního zákona, když i přiznaná a vyměřená daň z příjmů fyzických osob za rok 2007, jejíž osud úrok sleduje, je zapodstatovou pohledávkou. Pohledávky za podstatou lze přitom dle uvedené právní úpravy uspokojit kdykoliv v průběhu konkursního řízení s tím, že pokud nebyly v průběhu konkursu uspokojeny, uspokojí se podle ustanovení § 32 odst. 1 konkursního zákona v rozvrhu. Konkursní zákon pak počítá i s tím, že výtěžek zpeněžení konkursní podstaty nemusí stačit na uspokojení pohledávek v plné výši a že v důsledku toho mohou být i zapodstatové pohledávky uspokojeny v rozvrhu poměrně. Konkursní zákon, daňový řád a ani jiná právní norma však nestanoví, že do doby, než je zapodstatová pohledávka uhrazena, a to jak v plném rozsahu, tak poměrně, nevzniká ode dne původní splatnosti úrok z prodlení ve smyslu ust. § 63 daňového řádu.

Dále žalovaný uvedl, že prohlášením konkursu přechází na správce konkursní podstaty oprávnění vykonávat práva a plnit povinnosti, které podle zákona a jiných právních předpisů jinak přísluší úpadci, jestliže souvisí s nakládáním s majetkem patřícím do podstaty. Správce konkursní podstaty je zejména oprávněn a povinen zajistit vedení účetnictví a plnění povinností podle předpisů o daních. Povinnosti uložené úpadci daňovými zákony tak nejsou dotčeny. Správce konkursní podstaty v průběhu konkursu jedná v daňovém řízení jménem daňového subjektu. Dle žalovaného tak po skončení konkursu přešla uvedená práva a povinnosti zpět na žalobce. Námitka žalobce, že jako úpadce nemohl nakládat s majetkem patřícím do podstaty, a proto se nemohl dostat do prodlení a nemohl mu vzniknout úrok z prodlení, tudíž nemá zákonnou oporu a je tak neopodstatněná.

Závěrem žalovaný uvedl, že z právní úpravy vyplývá, že daňové povinnosti prohlášením konkursu nezanikají a ani se jím např. daňové řízení nepřerušuje. Logicky tak ze zákona běží penále nadále dle příslušných ustanovení daňového řádu. Proto procesní postup i oprávněnost vymáhat daňový nedoplatek včetně penále neuspokojené v konkursním řízení, případně penále vzniklé po prohlášení konkursu, jak tomu je v případě žalobce, je na místě, což je v souladu s platnou právní úpravou ve znění předcházejícím i v současném. Odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího soudu neosvědčuje nesprávnost či nezákonnost platebního

výměru na daňové penále ani napadeného rozhodnutí, jelikož obě rozhodnutí nejsou v žádném rozporu s právním názorem vysloveným tímto rozsudkem Nejvyššího soudu.

V následně učiněné replice žalobce uvedl, že setrvává na všech žalobních tvrzeních, přičemž zdůraznil, že on sám se nemohl ocitnout v prodlení, když jako úpadce nesměl disponovat se svým majetkem. Z toho je zřejmé, že vzniku prodlení nemohl zabránit.

O žalobě pak soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s.ř.s.“), bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkouvává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, včetně případné prekluze daňové povinnosti, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není v daném případě jakkoliv důvodná.

V předmětném řízení nebylo žádného sporu ohledně skutkových okolností případu, kterým ostatně plně korespondoval i obsah správního spisu, jenž soudu předložil žalovaný. Soud tedy vycházel z faktu, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 12. 2003, č. j. 27 K 1007/99 – 137, byl na žalobce prohlášen konkurs, dále že správce konkursní podstaty podala za zdaňovací období roku 2007 daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, ve kterém přiznala daň ve výši 1.296.512,-Kč s tím, že tato daňová povinnost byla vyměřena ve shodě s podaným daňovým přiznáním ke dni 31. 3. 2008. Dále soud vycházel z faktu, že daňová povinnost nebyla na osobním daňovém účtu žalobce uhrazena ke dni splatnosti, a to ani přes výzvu správce daně k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě ze dne 26. 5. 2008 doručené správce konkursní podstaty dne 5. 6. 2008, a že výše citovaným platebním výměrem ze dne 7. 10. 2009 správce daně vyrozuměl správce konkursní podstaty o předpisu úroku z prodlení k této dani v celkové výši 224.555,-Kč. Účastníci se „toliko“ neshodli v hmotněprávním náhledu na předmětný případ, když žalobce zastává názor, že on sám se nemohl ocitnout v prodlení, neboť jako úpadce v době trvání konkursu nesměl disponovat se svým majetkem a tedy vzniku prodlení nemohl zabránit, zatímco žalovaný zastává názor, že úrok z prodlení byl žalobci, třebaže v úpadku, sdělen oprávněně, přičemž daň byla splatná již dnem 31. 3. 2008. Na tomto místě soud předesílá, že se soud zcela ztotožnil s hmotněprávním náhledem na předmětný případ, jak jej učinil žalovaný.

Soud se shoduje se žalobcem, že existuje judikatura o tom, že konkursní zákon má ve vztahu k daňovému řádu povahu zákona speciálního, jak bylo vysloveno např. v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 29 Odo 730/2004, či v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2005, č. j. 2 Afs 114/2004 – 50, či v nálezech Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. III. ÚS 648/04, a také ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 544/02.

Ovšem pokud se jedná o datum splatnosti daně, tak tato specialita konkursního zákona vůči daňovému řádu nikdy nebyla judikována.

Při určení splatnosti daně je tak třeba vycházet z ust. § 40 odst. 1 daňového řádu, a to bez ohledu na to, zda daňová povinnost vznikla před či po prohlášení konkursu. Podle ust. § 40 odst. 1 daňového řádu platí, že pokud není stanoveno v daňovém řádu nebo jiném daňovém zákoně jinak, daň je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání nebo hlášení. Podle ust. § 40 odst. 3 daňového řádu se daňové přiznání nebo hlášení podává v zásadě nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

V daném případě rozporovaný úrok z prodlení se týká daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007. Ve smyslu ust. § 40 odst. 3 daňového řádu bylo nutné, aby správkyně konkursní podstaty nejpozději do 31. 3. 2008 podala daňové přiznání k této dani, což bylo z její strany učiněno, jak soud již poznamenal shora. Dále soudem bylo již výše uvedeno, že správce daně nerozporoval správkyni konkursní podstaty přiznanou daňovou povinnost ve výši 1.296.512,-Kč, a proto tato daňová povinnost byla v intencích ust. § 46 odst. 5 daňového řádu vyměřena ve shodě s podaným daňovým přiznáním ke dni 31. 3. 2008. Z právě uvedeného je zřejmé, že splatnost daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007 nepochybně nastala již dnem 31. 3. 2008, kdy pro správkyni konkursní podstaty končila lhůta podat za žalobce, a to s poukazem na ust. § 14a odst. 1 konkursního zákona, daňové přiznání k dotyčné dani.

V této souvislosti soud považuje za potřebné uvést, že žalobce zastává mylný názor o tom, že do doby, než je pohledávka za podstatou uhrazena, a to jak v plném rozsahu či poměrně, nevzniká ode dne původní splatnosti úrok z prodlení ve smyslu ust. § 63 daňového řádu. Tento názor žalobce nemá naprosto žádnou oporu v konkursním zákoně, daňovém řádu ani v jiné právní normě. V ust. § 63 odst. 1 daňového řádu je totiž bezvýjimečně stanoveno, že daňový dlužník je v prodlení, pokud nezaplatí splatnou daň nejpozději v den její splatnosti, z čehož vyplývá, že v prodlení se dlužník ocitá při neuhrazení splatné daně v plné výši. Ze shora nastíněných skutkových okolností případu je přitom zřejmé, že žalobce se v průběhu konkursního řízení dostal do prodlení, když správkyni konkursní podstaty vyčíslená daňová povinnost nesporně nebyla uhrazena v plné výši nejpozději ke dni 31. 3. 2008.

Dále soud uvádí, že žalobce by měl vzít v potaz kogentní ust. § 14 odst. 1 písm. a) konkursního zákona, dle kterého mj. platí, že v důsledku prohlášení konkursu oprávnění nakládat s majetkem podstaty přechází na správce konkursní podstaty, a také již výše zmíněné ust. § 14a odst. 1 konkursního zákona, ve kterém je mj. stanoveno, že prohlášením konkursu přechází na správce konkursní podstaty oprávnění vykonávat práva a plnit povinnosti, které podle zákona a jiných právních předpisů jinak přísluší úpadci, jestliže souvisí s nakládáním s majetkem patřícím do konkursní podstaty. Mezi tyto povinnosti nepochybně patří plnění povinností podle předpisů o daních, tedy i podávání daňových přiznání a úhrady daňových povinností, a žalobce by měl vzít rovněž v potaz i kogentní ust. § 40 odst. 11 daňového řádu, dle kterého se daňové řízení prohlášením konkursu nepřerušuje.

Přiznaná a vyměřená daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007 ve výši 1.296.512,-Kč je nepochybně tzv. pohledávkou za podstatou, přičemž pohledávky za podstatou lze podle ust. § 31 odst. 2 konkursního zákona uspokojit kdykoliv v průběhu konkursního řízení. Podle ust. § 32 odst. 1 konkursního zákona pak platí, že pokud pohledávky za podstatou nebyly v průběhu konkursního řízení uspokojeny, uspokojí se podle rozvrhu s tím, že je tak možno učinit i poměrně. Dále soud připomíná, že i úrok z prodlení předepsaný výše citovaným platebním výměrem ze dne 7. 10. 2009, je pohledávkou správce

daně vzniklou po prohlášení konkursu, tj. pohledávkou za podstatou ve smyslu ust. § 31 odst. 2 konkursního zákona, když i přiznaná a vyměřená daňová povinnost k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2007, jejíž osud úrok nesporně sleduje, je pohledávkou za podstatou, jak soud již poznamenal výše. Žalobci nezanikla povinnost uhradit úrok z prodlení vzniklé v důsledku nezaplacení daňové povinnosti na dani z příjmů fyzických osob za rok 2007 k datu její splatnosti v plné výši po dobu, kdy byl v úpadku a s jeho majetkem mohla výlučně disponovat správkyně konkursní podstaty. Z tohoto důvodu soud neshledal, že by žalobce byl napadeným rozhodnutím žalovaného a jemu předcházejícím platebním výměrem nějak zkrácen na svých právech, když správní orgány obou stupňů nerozhodovaly v rozporu s daňovým řádem či konkursním zákonem. Správní orgány obou stupňů přitom nebyly jakožto orgány státní správy oprávněny (viz. čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ust. § 2 odst. 6 daňového řádu) vyloučit žalobce z úročení, neboť žádné zákonné ustanovení jim případný tento postup neumožňoval. Rozhodnutí žalovaného i správce daně nejsou v žádném rozporu s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2006, sp. zn. 29 Odo 730/2004, na který v předmětném řízení poukazoval žalobce.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti soud tedy předmětnou žalobu vyhodnotil jako nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně podle ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný náhradu nákladů nepožadoval a navíc mu žádné náklady nad rámec úřední činnosti ani nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **lze** podat **kasační stížnost** do dvou týdnů po jeho doručení z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního.

Kasační stížnost se podává u Krajského soudu v Ústí nad Labem a rozhoduje o ní Nejvyšší správní soud. Kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem, což neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 31. října 2011

JUDr. Markéta L e h k á, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová

